

چشم‌انداز بازار جهانی کالا تحت تاثیر جنگ روسیه و اوکراین

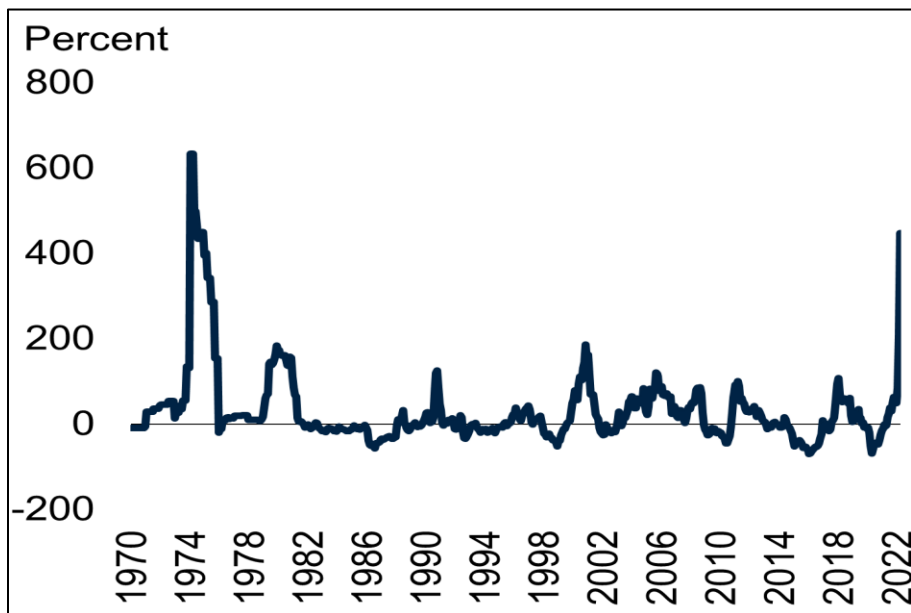
خلاصه:

جنگ روسیه و اوکراین با ایجاد اختلال در عرضه برخی از محصولات و کالاها باعث افزایش چشمگیر قیمت این محصولات گردیده است به طوری که پیش بینی می شود قیمت نفت خام در سال ۲۰۲۲ با پیش بینی افزایش ۴۲ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۱ به رکورد قیمتی ۱۰۰ دلار در هر بشکه، به بالاترین سطح قیمت از سال ۲۰۱۳ دست یابد. همچنین انتظار می رود قیمت محصولاتی غیر از انرژی به ویژه محصولاتی که اوکراین و روسیه نقش مهمی در صادرات آن ها دارند، افزایش ۲۰ درصدی داشته باشد. گندم از جمله محصولات مهمی می باشد که انتظار افزایش قیمت ۴۰ درصدی برای آن دور از انتظار نمی باشد.

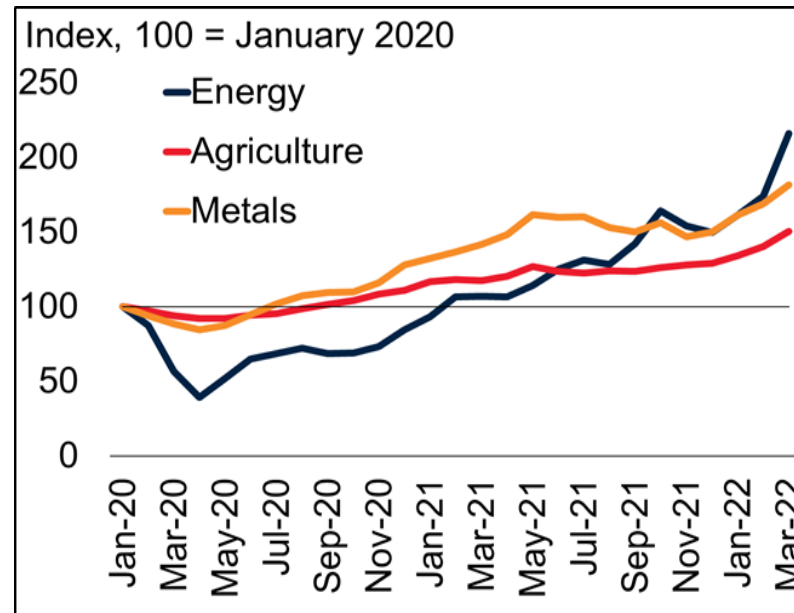
بدیهی است چشم انداز بازار محصولات بستگی به مدت زمان جنگ و شدت اختلال در عرضه کالاها دارد. افزایش قیمت نفت منجر به ظهور منابع جدید عرضه، کالاهای جایگزین و کاهش تقاضا از طریق بهبود کارایی خواهد بود. با افزایش میزان تولید، الویت کوتاه مدت بر حمایت از خانوارهای فقیری قرارداد شده است که بیشتر تحت تاثیر قیمت بالای مواد غذایی و انرژی هستند. در بلند مدت نیز تسهیل سرمایه گذاری در منابع جدید غیر کربنی، ارتقا کارایی انرژی و بهبود روش های تولید مواد غذایی از مهم ترین راهکارها برای تعدیل زنجیره عرضه نسبت به تقاضا می باشد. برای برون رفت از چالش افزایش قیمت، کنترل قیمت ها و سوبسید ها از جمله تمهیدات اتخاذ شده در سطح کلان محسوب می شود.

در سه ماهه اول سال ۲۰۲۲ با توجه به کاهش نگرانی حاصل از ویروس کرونا و بهبود اقتصاد جهانی، تقاضا برای محصولات افزایش چشمگیری داشته است. در حالی که به دلیل محدودیت های عرضه ناشی از ضعف در سرمایه گذاری های طی چند سال اخیر تولید رشد چندانی نداشته است. پیشی گرفتن تقاضا از عرضه به ویژه با وقوع جنگ روسیه و اوکراین منجر به صعود قابل توجه قیمت محصولات و کالاها علی الخصوص انرژی، کودهای شیمیایی، غلات و فلزها مخصوصا نیکل گردیده است. (شکل های ۱-۱ الی ۱-۴) بدیهی است افزایش قیمت تاثیر زیادی بر اقتصاد و تورم داشته و کمبود مواد غذایی از جمله پیامدهای آن می باشد.

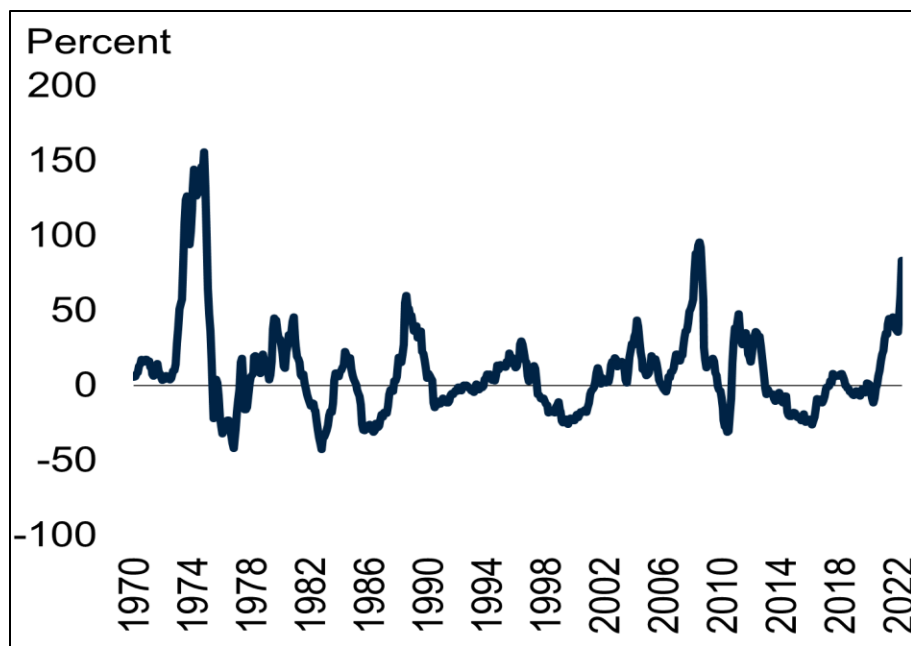
به دنبال تحریم روسیه توسط ایالات متحده آمریکا، کانادا و بریتانیا، بسیاری از تجار به دلیل محدودیت های بیمه باربری، روابط تجاری نفتی خود را با این کشور قطع و تولید کنندگان انرژی نیز به عملیات تولید خود در روسیه خاتمه دادند. لذا از ابتدای سال قیمت انرژی و محصولات غیر انرژی رشد صعودی داشته است. زغال سنگ و گاز طبیعی از جمله سوخت هایی می باشد که در ماه مارس به بالاترین حد قیمت خود دست یافته اند. میانگین قیمت نفت برنت با افزایش ۵۵ درصدی در ماه مارس ۲۰۲۲ نسبت به ماه دسامبر سال ۲۰۲۱ با قیمت ۱۱۶ دلار در هر بشکه به فروش می رسید که این روند صعودی با سیاست آزادسازی ذخایر استراتژیکی توسط ایالت متحده آمریکا و اعضای آژانس بین المللی انرژی و نیز با کاهش تقاضا به دلیل قرنطینه شدن در چندین شهر چین متوقف شد. افزایش ۳۰ درصدی قیمت گاز طبیعی در ماه مارچ نسبت به ماه دسامبر ۲۰۲۱، منجر به رشد قیمت زغال سنگ به عنوان جایگزین گاز طبیعی برای تولید برق گردید. شاخص فلزات و مواد معدنی ۱۳ درصد رشد داشته است و قیمت آن در حال حاضر ۲۴ درصد بالاتر از زمان مشابه در سال گذشته می باشد. قیمت آلومینیوم و آهن نیز افزایش چشمگیری داشته است که بیانگر اهمیت جایگاه جهانی روسیه در عرضه این دو محصول می باشد.

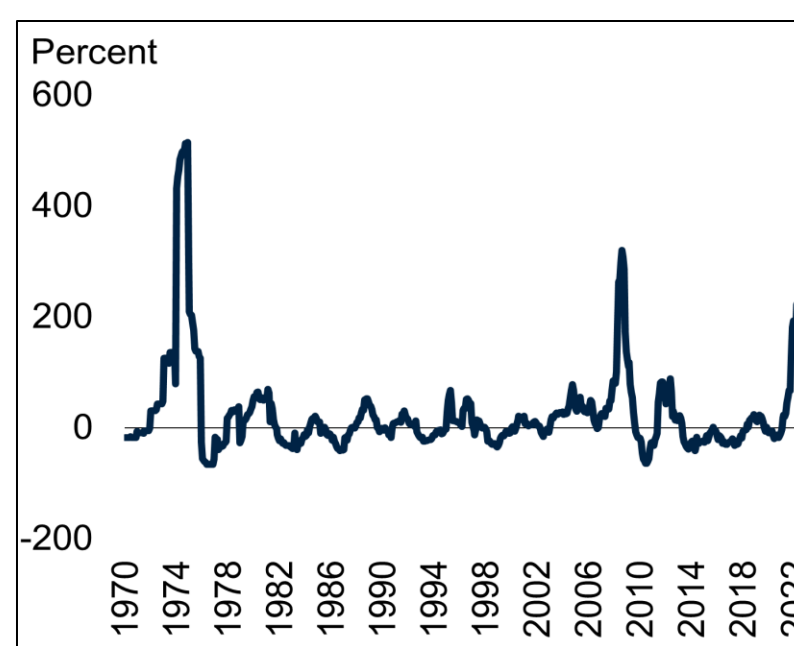
شکل ۱-۲ رشد قیمت انرژی از سال ۱۹۷۰

شکل ۱-۱ تغییرات قیمت از ژانویه ۲۰۲۰ تا مارس ۲۰۲۲

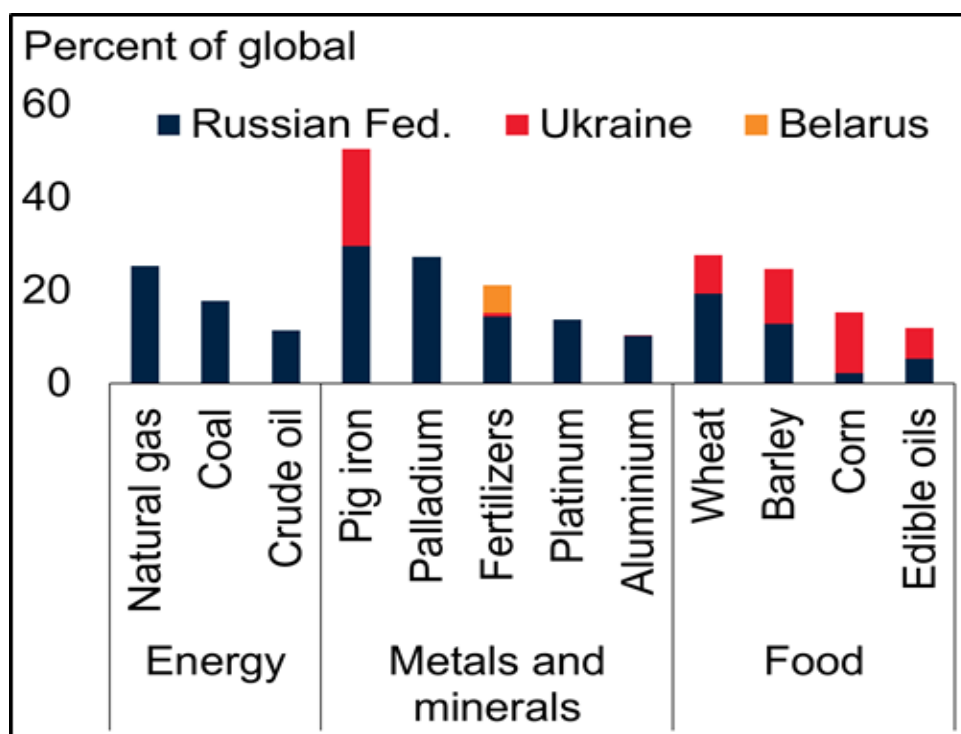
شکل ۱-۴ رشد قیمت محصولات غذایی از سال ۱۹۷۰

شکل ۱-۳ رشد قیمت کودهای شیمیایی از سال ۱۹۷۰

چشم انداز و ریسک ها

بازار کالاها به دلیل افزایش مداوم قیمت‌ها به ویژه برای کالاهایی که روسیه یا اوکراین صادرکننده کلیدی آنها هستند، با فشار بی‌سابقه‌ای مواجه شده‌اند (شکل ۱-۲).

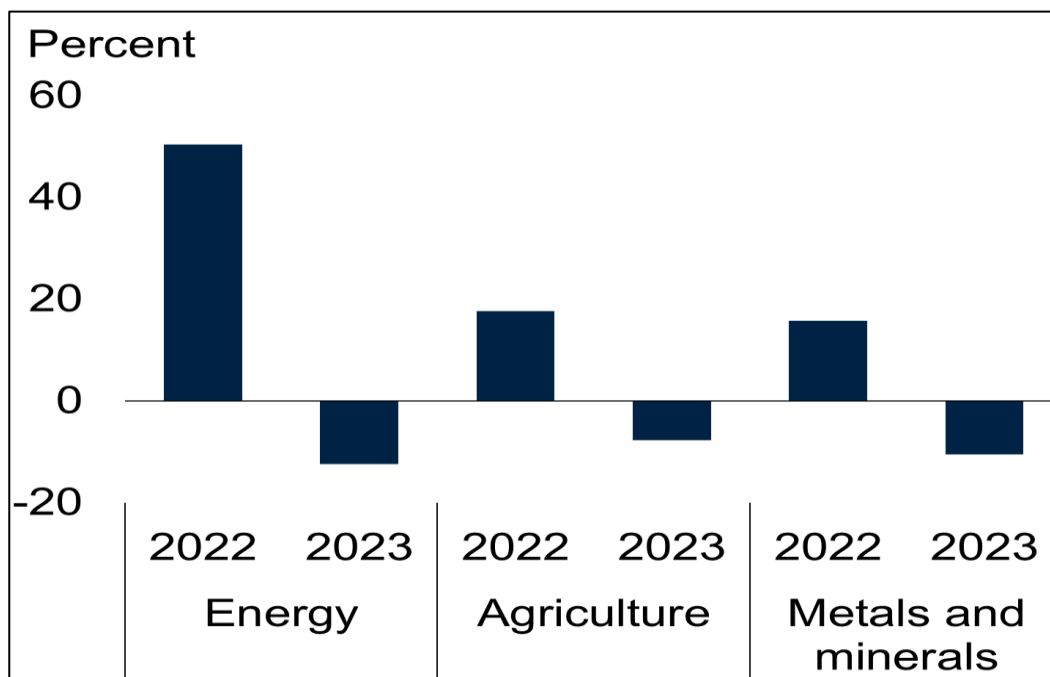

شکل ۱-۲ سهم روسیه و اوکراین در صادرات کالاها

این شرایط ممکن است به سه دلیل ادامه داشته باشد:

- ۱- معمولاً وقتی قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تغییر تقاضا به سمت کالاهای جایگزین باعث می‌شود قیمت اصلی آن کالا کاهش یابد. به عنوان مثال در زمینه انرژی، نفت خام در حال حاضر یکی از ارزان ترین سوخت‌ها در هر واحد انرژی محسوب می‌شود که دلیل این اختلاف نسبت به زمانی که قیمت‌های نفت افزایشی بوده تغییر جریان تقاضا به سمت زغال سنگ و گاز طبیعی که بسیار ارزان تر بودند، می‌باشد. با این حال امروزه به دلیل افزایش قیمت‌ها در سطح گسترده طی سال گذشته، فضای کمتری برای جایگزینی وجود دارد.
- ۲- افزایش قیمت برخی از کالاها باعث افزایش هزینه تولید سایر کالاها می‌شود. به عنوان مثال، افزایش قیمت انرژی، هزینه نهاده‌های کشاورزی مانند سوخت و کود را افزایش می‌دهد. به همین ترتیب، افزایش قیمت انرژی باعث افزایش هزینه استخراج و پالایش سنگ‌های معادن فلزی به ویژه آلومینیوم، سنگ آهن و فولاد می‌شود که به نوبه خود، قیمت بالاتر فلزات هزینه فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر را افزایش می‌دهد. افزایش گسترده تورم در سطح جهانی افزایش هزینه تولید کالاها از طریق افزایش دستمزد، نرخ حمل و نقل و هزینه انبارداری را به همراه دارد. از سوی دیگر در پی افزایش نرخ بهره هزینه‌های وام نیز بیشتر می‌شود.
- ۳- بسیاری از دولت‌ها قیمت بالای سوخت را با کاهش مالیات و یارانه کنترل کرده‌اند. این سیاست‌ها ممکن است تا حدودی تأثیر فوری افزایش قیمت‌ها را کاهش دهند، اما تأثیر زیادی برای گروه‌های آسیب‌پذیر نداشته و حتی ممکن است با افزایش تقاضای انرژی، مشکل اساسی را تشدید کند.

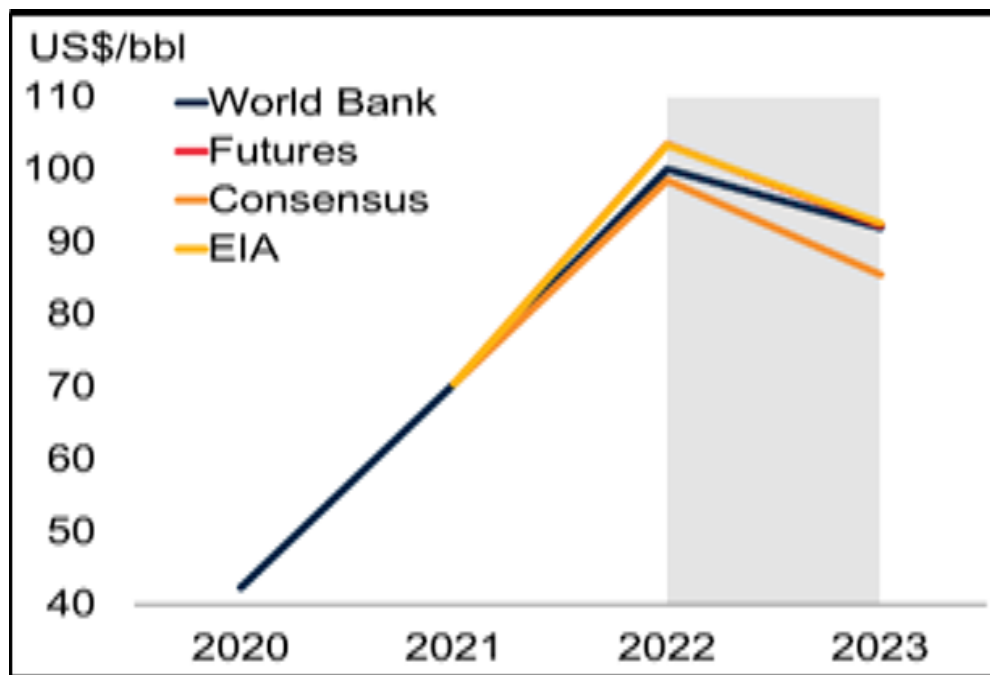
انتظار می رود قیمت بیشتر کالاها در سال ۲۰۲۲ بالاتر از سال ۲۰۲۱ باشد و در ۲۴-۲۰۲۳ در مقایسه با پنج سال گذشته قیمت‌ها روند افزایشی داشته باشند (شکل ۲-۲). پیش بینی می شود که قیمت حامل های انرژی و سایر کالاها پیش از اینکه در سال ۲۰۲۳ کاهش پیدا کنند، در سال ۲۰۲۲ به ترتیب ۵۰ و ۲۰ درصد افزایش یابند.

شکل ۲-۲ پیش بینی قیمت کالاها

در حالی که چشم انداز بازار کالاها به شدت به طول مدت جنگ در اوکراین و وسعت تحریم ها بستگی دارد، فرض بر این است که عواملی که توسط آنها بازار کالاها تحت تأثیر قرار گرفته اند، ادامه خواهند داشت و انتظار می رود تغییرات در الگوی تجارت کالاها حتی پس از پایان جنگ نیز ادامه یابد. احتمال شیوع بیشتر کووید-۱۹ در چین، در کنار کاهش گسترده تر رشد جهانی، ریسک کمتری برای افزایش قیمت ها ایجاد می کند.

در میان حامل های انرژی، انتظار می رود در سال ۲۰۲۲ قیمت نفت خام برنت به طور متوسط ۱۰۰ دلار در هر بشکه باشد که نسبت به سال قبل، ۴۲ درصد افزایش یافته است (شکل ۳-۲). از آنجایی که بسیاری از کشورها به دنبال تامین کنندگان جایگزین هستند میتوان انتظار داشت که صادرات انرژی روسیه به شدت تحت تأثیر قرار بگیرد. البته این کاهش عرضه از طریق تنوع سازی و صادرات به سایر کشورها جبران می شود. انتظار می رود با کاهش اختلالات عرضه و افزایش تولید در خارج از روسیه، قیمت ها در سال ۲۰۲۳ به طور متوسط ۹۲ دلار در هر بشکه باشد و این در حالی است که رشد تقاضا احتمالاً کندتر از آنچه قبلاً انتظار می رفت، خواهد بود. اختلالات ناشی از جنگ احتمالاً به دلیل خروج شرکت های نفتی خارجی، سرمایه گذاری ضعیف تر و کاهش دسترسی به فناوری خارجی، تأثیر ماندگاری بر تولید نفت روسیه خواهد گذاشت.

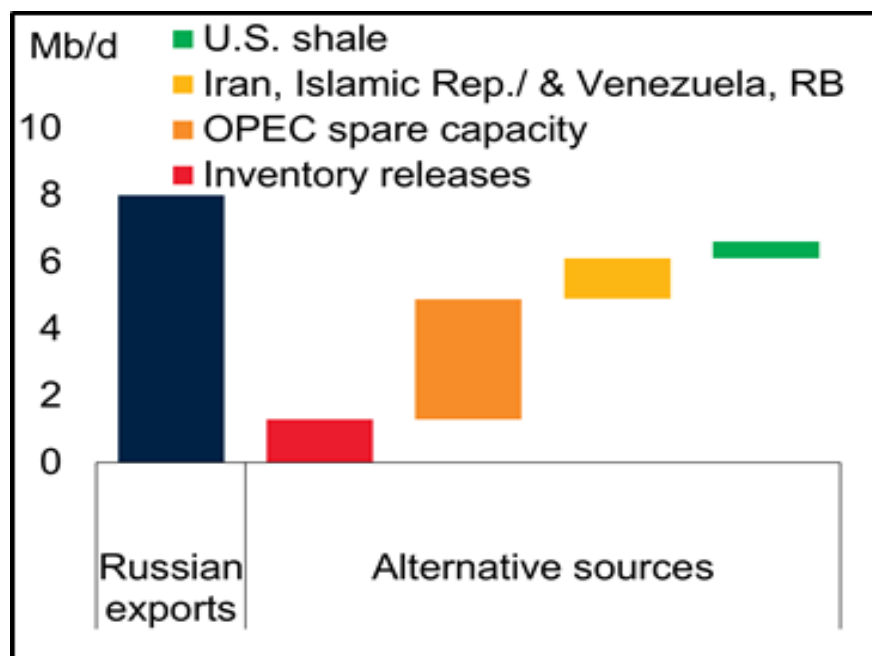
شکل ۳-۲ پیش‌بینی قیمت نفت برنت

همچنین انتظار می‌رود قیمت گاز طبیعی و زغال سنگ در سال ۲۰۲۲ به طور قابل توجهی افزایش یابد به نحوی که قیمت گاز طبیعی در اروپا بیش از دو برابر قیمت سال ۲۰۲۱ باشد و قیمت زغال سنگ نیز کمی بیش از ۸۰ درصد رشد نسبت به سال قبل آن داشته باشد. همانطور که در مورد نفت خام انتظار می‌رود، در سال ۲۰۲۳ قیمت گاز طبیعی نیز به دلیل افزایش عرضه از طریق پایانه‌های جدید گاز طبیعی مایع و افزایش سرمایه‌گذاری در منابع انرژی تجدیدپذیر به همراه کاهش تقاضای گاز طبیعی، کاهش خواهد یافت.

البته این ریسک نیز وجود دارد که قیمت انرژی بسیار بیشتر از پیش‌بینی‌های انجام شده افزایش یابد به خصوص اگر اتحادیه اروپا تحریم‌ها علیه انرژی روسیه را گسترش دهد که این می‌تواند منجر به اختلالات قابل توجهی در بازار شود.

در حالی که زمینه برای سوق دادن انرژی روسیه به سمت کشورهای که تحریم‌ها را اعمال نمی‌کنند وجود دارد، اما این امر به دلیل محدودیت در دسترسی به زیرساخت‌ها و افزایش هزینه‌های حمل و نقل به راحتی محقق نمی‌شود. این موضوع به ویژه در مورد گاز طبیعی روسیه صدق می‌کند.

که عمدتاً از طریق خطوط لوله به اروپا صادر می‌شود. در مورد نفت نیز، جایگزین‌هایی از جمله موجودی مخازن و تولید اضافی توسط سایر تولیدکنندگان برای صادرات روسیه وجود دارد (شکل ۴-۲). با این حال، همانطور که واکنش‌ها نسبت به محدودیت عرضه در قیمت‌های فزاینده اخیر نشان می‌دهد، این نگرانی وجود دارد که ظرفیت اضافی اوپک ممکن است کمتر از آنچه در حال حاضر تخمین زده می‌شود، باشد. علاوه بر این، صنعت شیل ایالات متحده برای افزایش قابل توجه تولید با محدودیت‌هایی از جمله کمبود نیروی کار و سایر نهاده‌ها مواجه است.

شکل ۴-۲ جایگزینهای نفت روسیه

پیش‌بینی می‌شود قیمت‌های کشاورزی در سال جاری ۱۸ درصد افزایش یابد که منعکس‌کننده اختلالات ناشی از جنگ در اوکراین و روسیه و هزینه‌های بالاتر نهاده‌ها از جمله سوخت، مواد شیمیایی و کود می‌باشد. این جنگ در حال حاضر تولید محصولات کشاورزی (به ویژه تولید روغن ذرت، جو و آفتابگردان که معمولاً در بهار کاشته می‌شوند) و صادرات آنها از اوکراین را مختل کرده است. همچنین در روسیه عدم دسترسی به نهاده‌های کشاورزی مانند بذر و ماشین‌آلات می‌تواند تولید این محصولات را کاهش دهد. بر این اساس، افزایش پیش‌بینی شده در سال ۲۰۲۲ در شاخص قیمت محصولات کشاورزی منعکس‌کننده افزایش قیمت‌های گندم و ذرت است. انتظار می‌رود در پی افزایش عرضه از سایر نقاط جهان، به‌ویژه عرضه گندم از آرژانتین، برزیل و ایالات متحده قیمت محصولات کشاورزی در سال ۲۰۲۳ کاهش یابد. با این وجود، قیمت این محصولات در سال‌های ۲۰۲۳-۲۴ بسیار بالاتر از پیش‌بینی‌های قبلی باقی می‌ماند و در صورت افزایش بیشتر هزینه نهاده‌ها، ممکن است تحت فشارهای افزایشی بیشتری نیز قرار گیرد. افزایش شدید قیمت کود می‌تواند منجر به کاهش استفاده از آنها شود، به ویژه در بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه (EMDE)، که می‌تواند منجر به کاهش عملکرد در بخش کشاورزی گردد.

پیش‌بینی می‌شود قیمت فلزات در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال قبل حدود ۱۶ درصد افزایش یافته، اما در سال ۲۰۲۳ تا حدودی کاهش یابد. انتظار می‌رود قیمت نیکل و آلومینیوم به ترتیب ۵۲ و ۳۸ درصد افزایش یابد که نشان‌دهنده نقش بزرگ روسیه به عنوان تامین‌کننده در این بازارها و همچنین تاثیر قیمت انرژی بر تولید آلومینیوم است. احتمالاً ریسک‌های فزاینده پیش‌بینی قیمت به تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی مربوط می‌شود. از سوی دیگر، یک دوره طولانی قرنطینه در چین می‌تواند تقاضا برای فلزات و در نتیجه قیمت‌ها را کاهش دهد.

تأثیر جنگ اوکراین بر بازار کالاها

جنگ در اوکراین شوک بزرگی برای بازارهای جهانی کالا بوده است. عرضه چندین کالا مختل شده که منجر به افزایش شدید قیمت‌ها به ویژه در بخش انرژی، کودها و غلات شده است. در گذشته افزایش قیمت نفت به پیدایش منابع جدید عرضه از یک سو و کاهش مداوم تقاضا، جایگزینی سایر سوخت‌ها و بهبود بهره‌وری انرژی از سوی دیگر منجر می‌گردید. در کوتاه مدت، اختلالات عرضه و قیمت‌های بالاتر مواد غذایی و انرژی باعث افزایش تورم می‌شود و سیاست‌گذاران باید تأثیر آن بر خانوارهای فقیرتر را کاهش دهند. تأثیرات درازمدت

جنگ بر بازار کالاها بستگی به این دارد که تجارت کالا چه تغییراتی می‌کند: چقدر تقاضا کاهش می‌یابد و آیا محصولات جدیدی عرضه می‌شوند یا خیر.

سیاست‌گذاران می‌توانند برای تسریع در تغییرات ساختاری که کاهش فشار صعودی بر قیمت انرژی را به همراه داشته باشد، اقداماتی نظیر ارتقای بهره‌وری انرژی و ایجاد انگیزه برای منابع جدید تولید انرژی با کربن پایین را انجام دهند. این سیاست‌ها علاوه بر اینکه از اقتصاد کشورها در برابر نوسانات قیمت انرژی در آینده محافظت می‌کند، موجب تسریع در جایگزینی سوخت‌های فسیلی و دستیابی به اهداف تغییرات اقلیمی نیز می‌شود. با این حال در حال حاضر، بسیاری از دولت‌ها بر محدودیت‌های تجاری، کنترل قیمت‌ها و پرداخت یارانه‌ها تمرکز کرده‌اند که هزینه‌هایی را تحمیل و اغلب کمبود عرضه و فشار قیمت‌ها را تشدید می‌کند.

تحلیل جنگ روسیه و اوکراین و تاثیرگذاری آن بر صنعت نفت و گاز و پتروشیمی

صنعت نفت روسیه یکی از بزرگترین صنایع نفت و گاز جهان می‌باشد. این کشور در کنار اوپک، یکی از دو قطب عمده تأمین نفت سایر کشورها بوده و در سال ۲۰۱۰ با اختصاص نزدیک به ۱۳ درصد تولید جهانی نفت، بزرگترین تولیدکننده نفت جهان شناخته شد. در حال حاضر نیز روسیه بعد از عربستان سعودی بزرگترین استخراج‌کننده نفت در جهان محسوب می‌شود. روسیه جایگاه نخست را از لحاظ ذخایر گاز طبیعی در جهان به خود اختصاص داده و با دارا بودن ۳۲ درصد ذخایر گازی و ۳۰ درصد استخراج جهانی، بزرگترین تولیدکننده گاز در جهان به شمار می‌رود. این کشور نفت، گاز و زغال‌سنگ خود را بیشتر به اروپا و گندم را به خاورمیانه و آفریقا صادر می‌کند. اگر چه کشور روسیه در پتروشیمی برخلاف بالادستی نفت و گاز رشد چندانی نداشته است، اما برنامه‌ای مدون برای توسعه صنعت پتروشیمی خود در نظر گرفته است. سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر، از جمله احداث خط تولید پلی‌اتیلن در قزاقستان، یکی از راهکارهای اتخاذ شده در این مسیر می‌باشد. شرکت پتروشیمی سیپور روسیه به عنوان یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های پتروشیمی جهان، سالانه توان تولید بیش از دو میلیون و ۲۰۰ هزار تن محصولات پتروشیمی را دارد که عمده آن، پلی‌اتیلن سنگین و سبک خطی و پلی‌پروپیلن است. این شرکت حدود ۷۵ درصد از محصولات پتروشیمی خود را به کشورهای CIS، ترکیه، کشورهای آسیا و اروپا صادر و ۲۵ درصد باقی‌مانده را به بازار داخلی عرضه می‌کند.

اوکراین نیز از نظر ژئوپولیتیکی و اقتصادی برای روسیه و غرب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این کشور از نظر صنعتی و اقتصادی دومین جمهوری مهم شوروی سابق پس از فدراسیون روسیه به شمار می‌رود. از نظر زراعی و کشاورزی از منابع مهم تامین مواد غذایی به شمار آمده و جزء پنج کشور اول جهان در تولید غلات است. اوکراین از نظر صنعتی و انتقال انرژی هم کشور مهمی محسوب شده و مرکز تولید فولاد، استخراج زغال‌سنگ و آهن، صنایع شیمیایی و مواد غذایی به شمار می‌رود. هواپیماسازی، تانک‌سازی، کشتی‌سازی، موشک‌سازی، صنایع اپتیک، ساخت ماشین‌آلات سنگین، موتور سازی، لوله‌سازی، توربین، صنایع فولاد، ادوات کشاورزی، صنایع سبک، صنایع شیمیایی، مواد غذایی، الکترونیک، رایانه، پوشاک، سیمان، نساجی و تولید الیاف مصنوعی در زمره محصولات صنعتی اوکراین به حساب می‌آیند.

در زمینه صنعت پتروشیمی، اوکراین دارای ظرفیت تولید سالانه ۵/۴ میلیون تن آمونیاک و ۳/۷ میلیون تن اوره می‌باشد و با صادرات حدود ۲ میلیون تن اوره در سال از بازیگران اصلی بازار اوره در منطقه دریای سیاه و در بازارهای جهانی می‌باشد. هند، ایتالیا، ترکیه، مکزیک، تانزانیا، آلمان و ... از جمله واردکنندگان اوره از کشور اوکراین می‌باشند. پایین بودن ظرفیت تولید پلیمرهای اساسی و مصرف پلیمرها در این کشور نشان‌دهنده پتانسیل مناسب صادرات محصولات پلیمری شامل انواع پلی‌اتیلن‌ها، پلی‌پروپیلن، پلی‌استایرن و PVC به آن کشور می‌باشد.

براساس گزارش وال‌استریت ژورنال، روسیه و اوکراین روی هم حدود ۲۰ درصد از صادرات ذرت و ۸۰ درصد از صادرات روغن آفتابگردان جهان را برعهده دارند. بیش از ۱۲ کشور در جهان بیش از ۱۰ درصد از مصرف گندم خود را به اوکراین متکی هستند. شرکت‌های خودروسازی برای سیستم‌های الکتریکی به اوکراین وابسته‌اند و بیشتر کشورهای جهان نفت، آلومینیوم و پالادیوم از روسیه وارد می‌کنند

که برای قطعات خودرو و جواهرات استفاده می‌شود. از آنجا که جنگ، اوکراین را در هم می‌شکند و تحریم‌ها روسیه را فلج می‌کند، اثرات جنگ موجی از کمبود گندم، تهدید منابع غذایی و افزایش قیمت نفت را در سراسر جهان به دنبال خواهد داشت. اختلالات جهانی زنجیره تامین ناشی از اثرات ماندگار همه‌گیری کووید و جنگ روسیه/اوکراین با ایجاد موانع لجستیکی، کمبود نیروی کار و مواد اولیه اصلی و نوسانات شدید قیمت انرژی همراه شده است. جنگ روسیه/اوکراین چالش‌های ویژه‌ای را برای رقابت‌پذیری صنایع شیمیایی در اروپا ایجاد می‌کند، زیرا مواد اولیه نفت خام گران‌تر می‌شوند و افزایش قیمت گاز طبیعی هزینه‌های بیشتری را برای صنایع زیربنایی و واحدهای کراکر ایجاد خواهد کرد. به دلیل مشکلات در بالادست و کاهش عرضه طی سال گذشته روند افزایشی قیمت‌ها در پایان سال مشاهده شده است. در سه ماهه اول سال ۲۰۲۲ نیز با درگیری اوکراین، رکوردهای بالاتری از قیمت نفت و گاز به ثبت رسید. به عنوان مثال سال ۲۰۲۲ در بازار اتیلن با شرایطی شدیدتر از حد انتظار آغاز شد، اما پس از مدتی با حل مشکلات تولید، اوضاع متعادل‌تر شد تا اینکه با وقوع درگیری اوکراین و افزایش مجدد هزینه حاملهای انرژی، حاشیه سود در واحدهای کراکر تحت فشار شدید قرار گرفت. تقاضا برای اتیلن همچنان پابرجاست، اما بیم آن می‌رود که با دست و پنجه نرم کردن اروپا با هزینه‌های بالا و بدتر شدن چشم‌انداز اقتصادی، تقاضای این محصول نیز کاهش یابد.

تهاجم روسیه به اوکراین به بی‌ثباتی در چشم‌انداز بازار کالا و پیش‌بینی عرضه و قیمت کالاها منجر شده است. ارکان اقتصادی همچنان تحت تأثیر بحران ژئوپلیتیکی قرار خواهند داشت به نحوی که نرخ تورم سالانه منطقه یورو در مارس ۲۰۲۲ بیش از ۷ درصد بوده که در مقایسه با رقم ۶ درصدی در ماه فوریه نشان از روند صعودی به ویژه تا نیمه اول ۲۰۲۲ دارد. شرکت لیوندل باسل از تولیدکنندگان محصولات پلیمری و مواد میانی، سه ماهه اول سال ۲۰۲۲ را سخت‌ترین دوره مشابه از سال ۲۰۱۵ بر شمرده و اعتقاد دارد حاشیه سود از یک سو از طرف تقاضا حمایت می‌شود و از سوی دیگر از طریق تنش‌های ژئوپلیتیکی جهانی و چالش‌های زنجیره تامین و نگرانی از هزینه‌های بالاتر برای مواد اولیه و انرژی، تهدید می‌شود. البته شرکت‌های آمریکایی پیش‌بینی می‌کنند قیمت‌های بالاتر نفت و گاز می‌تواند محرکی برای تولید بیشتر و تامین خوراک اتان برای محصولات پلاستیکی باشد.

فرصت‌های پیش‌روی ایران با جنگ روسیه و اوکراین

بحران آغاز شده در اوکراین، قیمت نفت و گاز را صعودی کرده است. از سوی دیگر و با توجه به اینکه عمده گاز مورد استفاده اروپا از سوی روسیه تامین می‌شود، تداوم این بحران اروپا را درگیر معضل تازه‌ای از انرژی خواهد کرد. حضور و نقش آفرینی ایران در چنین برهه‌ای به عنوان یکی از اصلی‌ترین دارندگان منابع گازی در جهان می‌تواند در راستای منافع ملی، قدرت چانه‌زنی ایران را در مذاکرات بین‌المللی بالا برده و حتی در صورت ایجاد زیرساخت‌های لازم آغازگر راهی برای رساندن گاز ایران به اروپا، اهرمی برای کاستن از فشار غرب، عامل متوازن‌ساز قدرت به نفع تهران و برجسته‌کننده نقش ایران به عنوان تامین‌کننده انرژی اروپا باشد. غرب در واکنش به حمله روسیه به اوکراین پاسخی تحریمی در پیش گرفته و به نظر می‌رسد شدت تحریم‌های اقتصادی و سیاسی علیه روسیه به بالاترین حد ممکن افزایش یابد. در این حوزه هم رابطه قابل قبول ایران با مسکو می‌تواند بازارهای روسیه را تا حدی در اختیار تولیدکنندگان ایران قرار دهد. انقباض اقتصاد روسیه و جنگ این کشور با اوکراین، می‌تواند نقش جهانی ایران را در صادرات پلی اتیلن، پلی پروپیلن، اوره و آمونیاک در حوزه کشورهای CIS، ترکیه، کشورهای آسیایی و اروپایی افزایش دهد و از این طریق کشور ما می‌تواند در قالب سیاست‌های نفوذ به بازارهای جدید و گسترش بازارهای موجود بر درآمدهای ارزی خود بیافزاید. ضمن این که گشایش بازارهای جدید صادرات انرژی در سطح اروپا می‌تواند سرآغاز صادرات محصولات پتروشیمی ایران به بازارهای جدید نیز باشد.